

Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service

I medfør af § 108, stk. 6, og § 135 b i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 909 af 3. juli 2024, og § 12 i lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie, jf. lovbekendtgørelse nr. 346 af 31. marts 2020, fastsættes:

Begreber og principper

§ 1. Magtanvendelse over for voksne efter kapitel 24-24 b i lov om social service og §§ 5-11 i lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie omfatter fysiske indgreb i selvbestemmelsesretten.

Stk. 2. Lovlig magtanvendelse omfatter:

- 1) Afværgehjælp efter § 124 c i lov om social service.
- 2) Fastholdelse m.v. efter §§ 124 d, 136 a og 136 c i lov om social service.
- 3) Særlige døråbnere efter § 125 i lov om social service.
- 4) Anvendelse af stofseler efter § 128 i lov om social service.
- 5) Anvendelse af situationsbestemt kamerakig efter § 128 b, stk. 1, i lov om social service.
- 6) Anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi efter § 128 b, stk. 2, i lov om social service.
- 7) Låsning og sikring af yderdøre og vinduer efter § 128 c i lov om social service.
- 8) Låsning og sikring af døre til fælles opholdsrum efter § 128 d i lov om social service.
- 9) Låsning og sikring af døre og brug af særlige døråbner til servicearealer og fælleskøkkener efter § 128 e i lov om social service.
- 10) Låsning og sikring af låger m.v., der fungerer som udgang fra et bo- eller dagtilbuds omgivende udeareal efter § 128 f i lov om social service.
- 11) Låsning og sikring af skabe og skuffer m.v. efter § 128 g i lov om social service
- 12) Adgang til en beboers bolig i et botilbud efter § 128 h i lov om social service
- 13) Optagelse i særlige botilbud uden samtykke efter §§ 129, 129 a og 136 f, stk. 3, 2. pkt., i lov om social service.
- 14) Fastholdelse efter §§ 7 og 8 i lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie.
- 15) Anvendelse af stofseler efter § 9 i lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie.

Stk. 3. Fastsættelse af husorden efter § 123, stk. 1, fysisk guidning og konfliktafværgelse efter § 124 b, stk. 1, epilepsialarmer efter § 128 a, stk. 3, og anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi efter § 136 e, stk. 1, i lov om social service er ikke magtanvendelse.

Stk. 4. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten kan alene iværksættes over for de persongrupper, der er nævnt i §§ 124 a, 136 og 136 b i lov om social service og § 5, stk. 2, i lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie, når pleje, omsorg og socialpædagogisk indsats i det konkrete tilfælde har vist sig utilstrækkelig.

Stk. 5. Indgreb efter bestemmelserne nævnt i stk. 2 forudsætter en individuel vurdering af indgrebets faglige forsvarlighed og nødvendighed samt pågældendes helbredstilstand.

§ 2. Den person, der er ansvarlig for foranstaltninger iværksat efter § 1, stk. 2, har pligt til at påse, at foranstaltningen ikke udstrækkes længere end påkrævet.

Særlige døråbnere

§ 3. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 125 i lov om social service kan have en varighed op til 12 måneder.

Stk. 2. Foranstaltninger efter § 125 må ikke have karakter af en egentlig aflåsningsmekanisme, men må alene virke forsinkende i forhold til den pågældendes frie færden, så personalets opmærksomhed henledes på, at den pågældende er ved at gå ud ad døren.

Stk. 3. Beboere skal sikres nødvendig hjælp til at betjene de særlige døråbnere.

Stofseler el.lign.

§ 4. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 128 i lov om social service og § 9 i lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse kan have en varighed op til 18 måneder.

Situationsbestemt kamerakig

§ 5. Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse over for Borgere med Handicaps afgørelse efter § 128 b, stk. 1, i lov om social service kan have en varighed op til 12 måneder.

Tryghedsskabende velfærdsteknologi

§ 6. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 128 b, stk. 2, i lov om social service kan have en varighed op til 12 måneder.

Stk. 2. For personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som er en konsekvens af demens eller anden erhvervet og fremadskridende mental svækkelse, jf. § 136 b i lov om social service, kan en afgørelse efter § 128 b, stk. 2, i lov om social service træffes uden tidsbegrænsning. Anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi skal dog ophøre, hvis betingelserne i § 128 b, stk. 2, i lov om social service ikke længere er opfyldt.

Stk. 3. Der må ikke som magtanvendelse anvendes andre tryghedsskabende velfærdsteknologiske løsninger end dem, der fremgår af de regler, som social- og boligministeren har fastsat efter § 128 a i lov om social service.

Låsning og sikring af yderdøre og vinduer

§ 7. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 128 c i lov om social service kan have en varighed op til 12 måneder.

Stk. 2. Låsning og sikring af yderdøre og vinduer forudsætter overholdelse af regler om brandsikkerhed.

Låsning og sikring af døre til fælles opholdsrum

§ 8. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 128 d i lov om social service kan have en varighed op til 12 måneder.

Stk. 2. Låsning og sikring af døre til fælles opholdsrum forudsætter overholdelse af regler om brandsikkerhed.

Låsning og sikring af døre og brug af særlige døråbner til servicearealer og fælleskøkkener

§ 9. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 128 e i lov om social service kan have en varighed op til 12 måneder.

Stk. 2. Låsning og sikring af døre og brug af særlige døråbner til servicearealer og fælleskøkkener forudsætter overholdelse af regler om brandsikkerhed.

Låsning og sikring af låger m.v., der fungerer som udgang fra et bo- eller dagtilbuds omgivende udeareal

§ 10. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 128 f i lov om social service kan have en varighed op til 12 måneder.

Stk. 2. Låsning og sikring af låger m.v., der fungerer som udgang fra et bo- eller dagtilbuds omgivende udeareal forudsætter overholdelse af regler om brandsikkerhed.

Låsning og sikring af skabe og skuffer m.v.

§ 11. Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse over for Borgere med Handicaps afgørelse efter § 128 g i lov om social service kan have en varighed op til 12 måneder.

Adgang til en beboers bolig i et botilbud

§ 12. Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse over for Borgere med Handicaps afgørelse efter § 128 h i lov om social service kan have en varighed op til 12 måneder.

Kortvarig fastholdelse i personlig hygiejne-situationer

§ 13. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 136 a, stk. 3, i lov om social service kan have en varighed op til 12 måneder.

Stk. 2. Kortvarig fastholdelse i personlig hygiejne-situationer efter § 136 a i lov om social service og § 8 i lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie kan alene ske i følgende hygiejnesituationer:

- 1) Tandbørstning.
- 2) Barbering.
- 3) Hårvask, badning, håndvask og tøjskift.
- 4) Klipping af hår og negle.
- 5) Skift af bleer og bind.
- 6) Pleje af hud.
- 7) Fjernelse af madrester og andre genstande i kindpose, mundhule, øre og næse.
- 8) Almindelig sårpleje.

Stk. 3. Ved kortvarig fastholdelse i personlig hygiejne-situationer efter § 136 c i lov om social service vurderer personalet, hvornår der er tale om en hygiejnesituation.

Stk. 4. Der må ikke bruges hjælpemidler til kortvarig fastholdelse efter §§ 136 a eller 136 c i lov om social service, og der skal være proportionalitet mellem karakteren af den fastholdelse, der udøves, og det, der søges opnået ved fastholdelsen.

Advokatbistand

§ 14. Familieretshuset udpeger efter ansøgning et antal advokater i retskredsen, der har pligt til at tage sager efter § 132 i lov om social service.

Stk. 2. Ansøgninger til ledige poster som advokat i sager efter §§ 124 d, stk. 2, 129, 129 a, § 136 f, stk. 3, 2. pkt. i lov om social service indkaldes ved opslag i den lokale presse, fagtidsskrifter eller på anden måde, der kan sikre, at der kan udpeges det nødvendige antal egnede advokater. Ansøgningerne forelægges Advokatrådet til vejledende udtalelse.

§ 15. Kommunalbestyrelsen og Familieretshuset har pligt til at benytte de advokater, der er udpeget af Familieretshuset, jf. § 14, stk. 1.

§ 16. Den, der iværksættes foranstaltninger over for efter §§ 124 d, stk. 2, 129, 129 a eller § 136 f, stk. 3, 2. pkt., i lov om social service, kan altid vælge sin egen advokat.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen og Familieretshuset skal påse, at en advokat, som er privat antaget, ikke er inhabil på grund af forholdet mellem klienten og klientens ægtefælle, pårørende m.fl.

Generelt om registrering og indberetning

§ 17. Registrering efter § 135 a i lov om social service og efter stk. 4 skal foretages på de indberetningsskemaer, som findes på Social- og Boligstyrelsens hjemmeside.

Stk. 2. Registreringen skal bruges i dialogen mellem personaleleder og medarbejder som et vigtigt element i læring og refleksion, bl.a. i forhold til hvordan indgreb i fremtiden vil kunne forebygges ved brug af socialpædagogiske metoder.

Stk. 3. Personalelederen skal sikre, at alle indgreb efter §§ 124 c, 124 d, 129, 129 a, § 136 a, stk. 1,

registreres og indberettes efter § 135 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om social service.

Stk. 4. Personalelederen skal sikre, at der angives et skøn for antallet af indgreb over for en borger, som er foretaget efter §§ 125 og 128, § 128 b, stk. 1 og 2, §§ 128 c-128 h og § 136 a, stk. 3, i lov om social service, som indberettes efter § 21, stk. 2-4.

Stk. 5. Personalelederen skal sørge for, at alle indberetninger bliver sendt videre til den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for tilbuddet til den pågældende person, jf. §§ 9 og 9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og til kommunalbestyrelsen i den kommune, der fører det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet, jf. § 148 a i denne lov eller § 2 i lov om socialtilsyn.

Stk. 6. Den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for tilbuddet til den pågældende person, jf. §§ 9 og 9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal vurdere, om indberetningen, jf. stk. 3 og 4, giver anledning til bemærkninger eller til ændringer i kommunalbestyrelsens afgørelser om borgerens forhold, jf. kommunalbestyrelsens forpligtigelse i medfør af § 148 i lov om social service.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der fører det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet, jf. § 148 a i lov om social service eller § 2 i lov om socialtilsyn, skal vurdere, om indberetningerne om magtanvendelse giver anledning til tilsynsmæssige overvejelser.

§ 18. Registrering efter § 11 i lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie skal foretages på de indberetningsskemaer, som findes på Social- og Boligstyrelsens hjemmeside.

Stk. 2. Indgreb skal registreres efter § 135 a i lov om social service, og indberettes efter § 22 i denne bekendtgørelse samt efter § 11 i lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie.

Stk. 3. Den kommunalbestyrelse, der er ansvarlig for borgerens ophold i tilbuddet, jf. §§ 9 og 9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal vurdere, om indberetningen, jf. stk. 2, giver anledning til bemærkninger eller til ændringer i kommunalbestyrelsens afgørelser om borgerens forhold, jf. kommunalbestyrelsens forpligtigelse i medfør af § 148 i lov om social service.

Stk. 4. Den kommunalbestyrelse, der fører det driftsorienterede tilsyn, jf. § 148 a i lov om social service eller § 2 i lov om socialtilsyn, skal vurdere, om indberetningerne om magtanvendelse giver anledning til tilsynsmæssige overvejelser.

§ 19. Er der efter § 141 i lov om social service udarbejdet en handleplan for personer, over for hvem der er iværksat magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten, vedlægges en kopi af handleplanen i forbindelse med indberetningen efter § 17, stk. 3 og 4, og § 18, stk. 2.

§ 20. Kommunalbestyrelsen følger udviklingen i anvendelsen af magt og andre indgreb i den personlige frihed over for de borgere, som kommunalbestyrelsen er ansvarlig for, jf. §§ 9 og 9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, med henblik på en vurdering af behovet for opfølgning.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen sikrer, at der udarbejdes en beretning om udviklingen efter stk. 1, som forelægges kommunalbestyrelsen. Dette skal ske en gang årligt.

Tidsfrister for registrering og indberetning

§ 21. Registrering af indgreb efter §§ 124 c og 124 d, §§ 129-129 a, § 136 a, stk. 1, §§ 136 c og 136 f i lov om social service skal foretages straks og senest 3 dage efter, at indgrebet har fundet sted. Registrering af foranstaltninger indberettes månedligt.

Stk. 2. For indgreb, som er foretaget efter §§ 125, 128, § 128 b, stk. 1 og 2, §§ 128 c-128 h og § 136 a, stk. 3, i lov om social service skal der foretages registrering og indberetning, senest når den kommunale afgørelse ophører, jf. dog stk. 3 og 4. Foranstaltninger skal indberettes senest 3 dage efter registreringen.

Stk. 3. Hvis der i perioden for en kommunal afgørelse efter §§ 125, 128, § 128 b, stk. 1 og 2, §§ 128 c-128 h og § 136 a, stk. 3, forekommer en ændring, således at betingelserne for den kommunale afgørelse ikke længere er opfyldt, skal der straks foretages registrering og indberetning.

Stk. 4. Hvis personen, over for hvem der truffet afgørelse, kraftigt modsætter sig personalets brug af indgreb efter §§ 125, 128, § 128 b, stk. 1 og 2, §§ 128 c-128 h og § 136 a, stk. 3, skal der straks foretages registrering og indberetning.

§ 22. Registrering efter § 11 i lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie skal foretages straks efter, at ferien er slut, og senest 3 dage herefter.

Stk. 2. Registrering af foranstaltninger efter stk. 1 indberettes månedligt efter § 16, stk. 2.

§ 23. Registrering af magtanvendelse uden hjemmel og af indgreb, som vurderes at være foretaget som led i nødværge eller nødret, skal foretages straks og senest 3 dage efter, at indgrebet har fundet sted, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. I tilfælde, hvor der er tilkøbt socialpædagogisk ledsagelse under ferie efter lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie, skal registrering af indgreb efter stk. 1 foretages straks efter, at ferien er slut, og senest 3 dage herefter.

Stk. 3. Registrering af foranstaltninger efter stk. 1 og 2 indberettes månedligt efter § 17, stk. 3, og § 18, stk. 2.

§ 24. Ved ferie omfattet af § 22, stk. 1, og § 23, stk. 2, forstås ophold væk fra borgerens bolig, som indeholder mindst 1 overnatning. Ferien kan finde sted her i landet eller i udlandet.

§ 25. Registrering af flytning iværksat efter §§ 129, 129 a og 136 f i lov om social service foretages senest med udgangen af den måned, hvor flytningen er påbegyndt.

Stk. 2. Registrering af foranstaltninger efter stk. 1 indberettes kvartalsvist efter § 17 stk. 3.

Folketingets tilsyn i henhold til grundlovens § 71, stk. 7

§ 26. Personer omfattet af foranstaltninger som nævnt i § 124 d, stk. 2, i lov om social service skal underrettes om adgangen til at rette henvendelse til Folketingets udvalg i henhold til grundlovens § 71, stk. 7, om tilsyn med personer, der er underkastet administrativ frihedsberøvelse. Dette gælder også, selvom der er givet samtykke til foranstaltningen.

Særlige sikkerhedsforanstaltninger i boformer efter § 108 i lov om social service

§ 27. En afdeling, der hele eller næsten hele døgnet har yderdøre og vinduer konstant aflåst, skal være godkendt som særligt sikret afdeling, jf. stk. 2.

Stk. 2. En særligt sikret afdeling kan være organiseret som en selvstændig boform efter § 108 i lov om social service eller som del af en boform efter § 108 i lov om social service og skal godkendes af socialtilsynet, jf. lov om socialtilsyn § 4, stk. 1, nr. 2.

Stk. 3. En særligt sikret afdeling kan alene modtage personer, som i henhold til dom eller retskendelse skal optages i et særligt botilbud, jf. § 108, stk. 6, nr. 1-3, i lov om social service.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen for Lolland Kommune har pligt til at etablere en særligt sikret afdeling på Kofoedsminde og til i dette tilbud at modtage personer, som i henhold til dom eller retskendelse skal optages i et særligt botilbud, jf. § 108, stk. 6, nr. 1-3, i lov om social service.

Modtagepligt

§ 28. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om ophold i boformer efter § 108, stk. 1, i lov om social service til personer, der

- 1) efter retskendelse skal underkastes mentalundersøgelse,
- 2) i henhold til dom eller kendelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse, eller
- 3) som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om ophold i særligt sikret afdeling, jf. § 27 i den udstrækning, det er fastsat af retten.

Ikrafttrædelsen

§ 29. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2025.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 839 af 25. juni 2024 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service ophæves.

Social- og Boligministeriet, den [x]...

Sophie Hæstorp Andersen/ Trine Frederiksen